

Cambridge IGCSE™

FIRST LANGUAGE VIETNAMESE

0695/01

Paper 1 Reading and Directed Writing

For examination from 2025

SPECIMEN INSERT

2 hours

INSTRUCTIONS

- This insert contains the reading texts.
- You may annotate this insert and use the blank spaces for planning. **Do not write your answers** on the insert.

HƯỚNG DẪN

- Phụ trang này bao gồm các bài đọc được sử dụng cho đề thi.
- Thí sinh có thể chú thích trên phụ trang này và sử dụng các khoảng trống để làm nháp. **Không viết câu trả lời** vào phụ trang.

This document has **6** pages. Any blank pages are indicated.

Đọc **Bài đọc A** và trả lời **Câu hỏi 1(a)–(j)** và **2(a)–(f)** vào tờ giấy câu hỏi.

Bài đọc A: Âu thơ tươi đẹp

Thằng nhỏ Sói kéo tấm ra mỏng của tàu lên cổ, cả gương mặt nó chìm vào ánh sáng lờ mờ. Nhưng thằng nhỏ Sói không ngủ, vẫn còn hai cái hố thẳm sâu biển biệt, mở trắng tráo. Những đêm như thế này em cũng không ngủ. Em sợ khi mở mắt thức dậy đã nhìn thấy mẹ em, mặc cái áo mẹ mua trong lúc vắng em, ra mở cửa. Vào nhà, em thấy một đôi giày đàn ông xa lạ. Và cái đèn ngủ màu đỏ của em mẹ đã thay bằng thứ ánh sáng xanh tái. Có cái tủ mới trong bếp. Một vài đĩa CD mà em yêu thích thì mất. Em lạc giữa nhà mình và mất một nửa thời gian bên mẹ để làm quen lại. 5

Mùa hè ở nhà cha thì ngắn hơn, và hầu như em chưa kịp quen gì thì cha đã gọi điện đặt vé tàu tiễn em đi. Thằng nhỏ Sói đang thao thức dưới kia cũng không khác gì em. Lúc nhân viên tàu đi bán thức ăn đêm, người cha mua hai tô cháo gà. Thằng nhỏ Sói cười kha kha kha, nói, “cha muốn con ăn gà để nổi mề đay cùng mình há?” Người cha hơi bực, “ông con ơi, sao không chịu nói sớm”. Sói thân nhiên, tưởng cha biết lâu rồi. 10

Người cha cắn môi. Ông trợn trạo húp vài muỗng rồi bỏ ngang, hút thuốc. Chuyến tàu cuối hè bỗng trùng trùng giảm tốc độ, tưởng như cái buồng phổi đang xám lại kia quá nặng nề. Tàu vào ga tĩnh lặng. 15

Người cha rủ thằng nhỏ Sói xuống ga. Sói im lặng, như đã ngủ say rồi. Cha xuống một mình, ông phải mua thêm vài gói thuốc lá nữa, trong một đêm quá dài của năm này. Nhưng thằng Sói tụt xuống sàn, dán mắt nhìn qua ô cửa. Chiếc tàu đi vào vùng gió cát, rừng mình suốt vì những cơn lạnh buốt.

Thằng Sói đã ngủ, nằm co như dấu hỏi, như con tôm luộc chơ vơ trên cái đĩa lớn. Cô độc. Người cha cũng ngủ, cái đầu lọc thuốc còn bẹ dính bên mép. Em không còn gì để nhìn, nhưng không chớp mắt được. Em luôn thức trắng trên những chuyến tàu. 20

Em sợ bỏ lỡ những bình minh, cái khoảnh khắc mà người ta tỉnh dậy, tan chảy theo cơn lười nhác và tuyệt vọng, họ đã vĩnh viễn làm mất ngày hôm qua, và không có cách gì giữ lại ngày mới này. Thằng nhỏ Sói nhìn quanh quất, bắt giắc nó ứa nước mắt ra. Để che giấu điều đó, nó tụt xuống đi rửa mặt, nó chao đi trên con tàu trùng trùng, tiếng bánh xe sắt nghiền vào đường ray buốt nhức. 25

Tàu lại vào ga. Lần này tàu sẽ dừng hẳn hai mươi phút. Hành khách tuôn xuống và đùn lại những hàng dài trước cửa những phòng tắm. Qua tấm lưới chắn, em nhìn thấy người cha chen đẩy thằng nhỏ Sói vô tắm trước. Ba phút sau nó đi ra với cái đầu rỏ nước long tong, cầm cái túi để người cha bước vào. Em vẫn thường xem cảnh chen chúc tắm tấp nập như trò ảo thuật, người ta nhàu nhĩ bước vào và tươi mới, phấn khởi khi trở ra. Nhưng bây giờ thì em bận nhìn thằng nhỏ Sói, nó ôm cái ba lô nhỏ rúm vào người vì sợ kẻ cắp, đi rà theo mấy quán hàng. Nó dừng lại trước một gia đình đang ăn cơm không biết sáng hay trưa bên hàng hiên của nhà ga. Nó cứ đứng nhìn, em chỉ thấy cái gáy của nó với sợi đuôi rùa im phất. Cả người Sói thả lỏng, ba lô được xách hờ bằng mấy ngón tay buông lơi. Hồi lâu, Sói quay lại nhìn về phía tàu, và đôi mắt nó xuyên qua khoảng sân ga rộng, làm vật nặng xanh xao. Rồi Sói quay đi, nhòa vào dòng người. Cái dáng gầy gò với chòm tóc nhuộm vàng rất cuộc chỉ còn trong trí nhớ của em. 30 35

Người cha trở ra, ông ngó quanh rồi thông thả lên tàu. Chỉ khi tới cửa buồng, người cha mới hơi chột dạ, hỏi thăm ông già, mà giọng đã có phần run “chú Hai có thấy thằng con cháu lên đây không?” Ông già lắc đầu. Người cha quay ngoắt xuống sân ga, gào tên thằng Sói trong khi mấy cái loa thông báo tàu sắp rời đi. Chân người cha gần như không chạm đất, cả người ông lướt đi giữa dòng người. Cầm điện thoại rướn người nhìn vào căn buồng trống trải, người cha lạc giọng: “Thằng Sói mất rồi... Alô. Mất. Không phải hành lý. Thằng Sói... Cô vừa ý chưa? Đẹp đám cưới của cô giùm tôi...” 40 45

Người trong mấy buồng chung quanh cũng túa ra, nháo nhác. Ông già chặn một nhân viên của tàu ngang qua nhờ tìm giúp thằng bé. Rồi ông già bèn chồn ngó xuống sân ga đã nhợt nhạt bóng người, “trời đất ơi, tàu sắp chạy rồi, không biết tìm thằng nhỏ kịp không đây?”.

Em biết là không. Thằng nhỏ Sói sẽ tan biến như chưa từng có trong đời. Nó xuống một ga không có bầy chó sủa khi nó về nhà của chính mình, một ga không có những người phụ nữ biết chính xác cái quần cộc của cha nó nằm ở đâu trong lúc nó tìm loay hoay.

50

Đọc **Bài đọc B và C** và trả lời **Câu hỏi 3** vào tờ giấy câu hỏi.

Bài đọc B: Cứu Trái đất

Quan sát sự bận rộn của các đại biểu toàn cầu đến dự hội nghị khí hậu tuần này tại Glasgow và chờ đưa tin về hoạt động của họ, tôi tự hỏi đâu là nghĩa vụ của mình với Trái đất.

Tôi đang sống trong căn hộ nhỏ gần nơi làm việc tại Hà Nội. Nhờ vậy, tôi thường chỉ dùng xe cộ để di chuyển quãng ngắn, nhiều khi cuộc bộ đi làm. Tiền điện của gia đình tôi chỉ ở mức trung bình so với các hộ trong chung cư. Ở điểm này tôi là một cá nhân phát thải không quá đáng. 5

Nhưng thú thật, tôi đang làm việc chăm chỉ để mong muốn đổi một căn hộ rộng hơn cho gia đình, mua một chiếc xe mới, công suất lớn hơn và có thể là tốn nhiều xăng hơn. Tôi cũng sẽ không ngại mua các thiết bị điện tử mới trong nhà nếu đủ điều kiện.

Hàng tỷ người trên khắp thế giới đang cùng mong muốn như tôi. Các nền kinh tế phải liên tục tăng trưởng, phát triển tầng lớp trung lưu và có thêm các tỷ phú đô la. Điều này đồng nghĩa sẽ có thêm các nhà máy, hạ tầng, phương tiện giao thông, các đô thị mới, tốn thêm năng lượng và nhiên liệu hóa thạch. Người dân ở khắp nơi trên thế giới, cũng như tôi, đều muốn tiện nghi trong cuộc sống của mình ngày càng đầy đủ hơn. Mọi người đều muốn bật điều hòa vào mùa hè, bật máy nước nóng vào mùa đông, và không phải ai cũng quan tâm nguồn năng lượng mình dùng đến từ điện gió, điện mặt trời hay than. 10 15

Sẽ không công bằng và không thể bắt buộc người nghèo dùng sử dụng xăng cho chiếc xe máy cũ giúp họ mưu sinh. Nghĩa vụ của mỗi người chúng ta với môi trường, nhất là những người đang ở nhóm thu nhập thấp, không phải là thôi nỗ lực cải thiện cuộc sống của mình, mà là sống có lựa chọn. Không lấy thêm một túi nilon khi mua hàng, từ chối một ống hút nhựa, vặn vòi nước nhỏ lại, giám điều hòa hay không bật điện bữa bãi, không lãng phí thức ăn... Khi đó, ta mới thực sự góp một tay vào vặn cái vòi nước bồn tắm để cứu Trái đất. 20

Bài đọc C: Quốc gia sạch sẽ

Tôi trông thấy ngư dân kéo lưới lên mà chỉ có 1/3 là cá, 2/3 là rác và chất dẻo. Hãy nhìn các bãi rác đang được chôn lấp, ta thấy không biết bao nhiêu là các sản phẩm chất dẻo. Vậy đến thế hệ nào chúng mới phân huỷ hết?

Biện pháp đốt chất dẻo đang rất nguy hại cho môi trường. Một số rác thải chứa kim loại nặng như thủy ngân, chất dẻo có chứa Clo làm từ nhựa PVC có khả năng sinh ra dioxin – hóa chất gây ung thư ở người. 5

Vậy chúng ta chịu bó tay để ô nhiễm chất dẻo bủa vây hay sao? Nhiều cơ sở sản xuất, doanh nghiệp, hội nhóm đã nghĩ ra các biện pháp nhằm hạn chế tác hại lớn lao này. Một số nơi sản xuất ống hút bằng ống sậy, thân rau muống hay làm từ gạo, bột ngô, một số siêu thị gói hàng hoá bằng lá chuối. 10

Có người bạn vừa tặng tôi một thùng các túi chất dẻo sinh học thân thiện môi trường. Nhiều siêu thị tại Việt Nam đang sử dụng bao bì làm từ những polymer phân huỷ sinh học kết hợp với các nguyên liệu tự nhiên như tinh bột, bột gỗ, chất xơ.

Nhưng tại các chợ, người bán lẻ, cửa hàng tạp phẩm vẫn dùng các loại túi nhựa khó phân huỷ. Vấn đề chỉ là giá thành túi nhựa phân huỷ sinh học đắt hơn túi nhựa khó phân huỷ. Người bán hàng vì lợi nhuận của mình nên không chịu mua loại nhựa thân thiện môi trường. 15

Sao họ không tính thêm vài nghìn đồng cho mỗi túi tự phân huỷ đó? Tôi tin nhiều người mua sẽ không từ chối vì số tiền đó không đáng là bao nhưng lại đóng góp lớn với sự an toàn của môi trường sống. Ngư dân cũng nên mua lưới tự phân huỷ sinh học và tính thêm vào giá bán hải sản một chút. Nó đắt hơn lưới khó phân huỷ nhưng vẫn có thể dùng lâu dài. 20

Chuyện này có lẽ phải nhờ sự can thiệp của các cơ quan phụ trách bảo vệ môi trường của nhà nước, địa phương. Khi chúng ta đã thấy sự cần thiết phải thay thế các mặt hàng chất dẻo khó phân huỷ thì lẽ nào không có chính sách hạn chế việc sử dụng các loại này?

Thấy rõ tác hại quá to lớn của chất dẻo khó phân huỷ, chúng ta hãy đồng tình với các biện pháp cứng rắn để có thể biến Việt Nam thành một trong những quốc gia “sạch sẽ” hơn, đi đầu trong việc bảo vệ môi trường. 25

BLANK PAGE

Copyright Acknowledgements:

Text A © Adapted: *Áu Thơ Tuổi Đẹp*; Nguyễn Ngọc Tư; <https://tuoitre.vn/au-tho-tuoi-dep-230881.htm>
Text B © Adapted: *Cứu Trái Đất*; Võ Văn Thành; 3 November 2021; VnExpress; <https://vnexpress.net/cuu-trai-dat-4380583.html>
Text C © Adapted: *Quốc Gia Sạch Sẽ*; Nguyễn Lâm Dũng; 26 June 2019; VnExpress; <https://vnexpress.net/quoc-gia-sach-se-3943600.html>

Permission to reproduce items where third-party owned material protected by copyright is included has been sought and cleared where possible. Every reasonable effort has been made by the publisher (Cambridge University Press & Assessment) to trace copyright holders, but if any items requiring clearance have unwittingly been included, the publisher will be pleased to make amends at the earliest possible opportunity.

Cambridge Assessment International Education is part of Cambridge University Press & Assessment. Cambridge University Press & Assessment is a department of the University of Cambridge.